

3. Kearney A. T. *Quality as a strategic driver in healthcare systems*. London : A.T. Kearney, 2024.

4. World Health Organization. *Laboratory quality management system: handbook*. Geneva : World Health Organization, 2023.

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНА СКЛАДОВА ТА ЇЇ РОЛЬ У ВИНИКНЕННІ ГОСПІТАЛЬНИХ ІНФЕКЦІЙ

Косілова Ольга Юріївна,
кандидатка медичних наук, доцентка,
учений секретар,
ДУ «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова
НАМН України»,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6558-0710>

Герасименко Ольга Ігорівна,
кандидатка біологічних наук, доцентка,
доцентка кафедри гігієни та екології,
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6927-5449>

Волянський Дмитро Леонідович,
заступник директора з загальних питань,
ДУ «Інститут мікробіології та імунології ім. І.І. Мечникова
НАМН України»

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-0112-8075>

Постійними проблемами системи охорони здоров'я залишаються недостатня відповідність гігієнічним вимогам інфраструктури, особливо у країнах із низьким доходом, та нестача навчання персоналу й контролю якості гігієнічних процедур. У значній кількості сучасних наукових публікацій підтверджується зв'язок між покращенням гігієни лікарняного середовища і зниженням захворюваності на госпітальні інфекції, однак доцільність і довготривала ефективність конкретних втручань потребують подальшого вивчення [1–3].

Епідеміологічний аспект гігієни лікарняного середовища полягає у мінімізації передачі патогенів через, з одного боку, системне впровадження ефективних гігієнічних заходів, а з іншого – у постійному моніторингу, навчанні і технологічному оновленні процесів забезпечення належного протиепідемічного режиму. Це критично важливий складник стратегії з боротьби з поширенням госпітальних інфекцій, покращення безпеки пацієнтів і здоров'я персоналу [4–6].

Рівень запобігання госпітальним інфекціям може відрізнятись у різних медичних установах. Певні відмінності зумовлені багатьма факторами, серед яких:

- тип медичної установи і профіль відділень: відділення інтенсивної терапії, трансплантації, неонатальні відділення в більшості випадків мають

вищий рівень ризику виникнення госпітальних інфекцій порівняно з іншими відділеннями, через характер хворих і складність лікування;

- інфраструктура та ресурсне забезпечення: заклади з кращим оснащенням, більшими фінансовими і кадровими ресурсами можуть впроваджувати більш ефективні профілактичні заходи, зокрема новітні технології дезінфекції та постійний контроль якості гігієнічних заходів;

- наявність та реалізація програм інфекційного контролю: впровадження систем профілактики інфекцій та інфекційного контролю з чітко визначеними стандартами, протоколами, навчанням і моніторингом значно знижує рівень госпітальних інфекцій. Однак не всі заклади однаково ефективно впроваджують ці програми;

- рівень навчання і кваліфікації персоналу: навчання медичного персоналу гігієнічним практикам та контролю за їх дотриманням є критичними для попередження інфекцій, й різний рівень підготовки створює відмінності у результатах;

- соціально-економічні умови країни і регіону: у країнах із низьким рівнем доходу, недостатньою інфраструктурою та обмеженим ресурсом спостерігаються більш високі показники госпітальних інфекцій через складнощі з дотриманням стандартів інфекційного контролю.

Зокрема, Наказ МОЗ України № 1614 від 2021 року регламентує обов'язковість впровадження профілактики інфекцій та інфекційного контролю у всіх медичних закладах незалежно від форми власності. Водночас реалізація цих заходів може бути різною, що призводить до неоднакових показників рівня запобігання госпітальним інфекціям [7, 8].

Таким чином, хоча мінімальні вимоги до інфекційного контролю універсальні, їх практичне впровадження та дотримання створює помітні відмінності у рівні запобігання госпітальним інфекціям у різних медичних установах.

Список використаних джерел.

1. Leistner R., Kohlmorgen B., Brodzinski A. et al. Environmental cleaning to prevent hospital-acquired infections on non-intensive care units: a pragmatic, single-centre, cluster randomized controlled, crossover trial comparing soap-based, disinfection and probiotic cleaning. *EClinicalMedicine*. 2023. Vol. 59. Article No. 101958. doi: 10.1016/j.eclinm.2023.101958.

2. Nagaraj S., Chandrasingh S., Jose S. et al. Effectiveness of a novel, non-intrusive, continuous-use air decontamination technology to reduce microbial contamination in clinical settings: a multi-centric study. *Journal of Hospital Infection*. 2022. Vol. 123. P. 15–22. doi: 10.1016/j.jhin.2022.02.002.

3. Parry M. F., Sestovic M., Renz C. et al. Environmental cleaning and disinfection: sustaining changed practice and improving quality in the community hospital. *Antimicrobial Stewardship & Healthcare Epidemiology*. 2022. Vol. 2, No. 1. Article No. e113. doi: 10.1017/ash.2022.257.

4. Papan C., Argentiero A., Porwoll M. et al. A host signature based on TRAIL, IP-10, and CRP for reducing antibiotic overuse in children by differentiating bacterial from viral infections: a prospective, multicentre cohort study. *Clinical Microbiology and Infection*. 2022. Vol. 28, No. 5. P. 723–730. doi: 10.1016/j.cmi.2021.10.019.

5. Raoofi S., Pashazadeh Kan F., Rafiei S. et al. Global prevalence of nosocomial infection: a systematic review and meta-analysis. *PLoS ONE*. 2023. Vol. 18, No. 1. Article No. e0274248. doi: 10.1371/journal.pone.0274248.

6. Sierra-Diaz E., Puron-Cid G., Torres-Sanchez J. P. et al. Healthcare-associated infections: pre- and post-pandemic microbiological profile and antibiotic resistance. *Cureus*. 2024. Vol. 16, No. 9. Article No. e70263. doi: 10.7759/cureus.70263.

7. Tegethoff S. A., Eisenbeis J., Danziger G. et al. Evaluation of the host-response biomarker interferon- γ -induced protein-10 in predicting SARS-CoV-2 infectiousness. *Journal of Hospital Infection*. 2023. Vol. 135. P. 201–203. doi: 10.1016/j.jhin.2023.02.011.

8. Порядок впровадження профілактики інфекцій та інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я, які надають медичну допомогу в стаціонарних умовах : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 03.08.2021 №. 1614. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1320-21#Text> (дата звернення: 18.12.2025).

МІКРОБІОЛОГІЧНІ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ НЕТУБЕРКУЛЬОЗНИХ МІКОБАКТЕРІОЗІВ

Мінухін Валерій Володимирович
доктор медичних наук, професор,
директор
інститут мікробіології і імунології
НАМН України,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9682-9686>

Большакова Галина Михайлівна,
кандидатка медичних наук, доцентка,
завідувачка кафедри мікробіології,
бактеріології, вірусології та мікології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1151-0562>

Частій Тетяна Володимирівна,
кандидатка медичних наук, доцентка,
доцентка кафедри мікробіології,
бактеріології, вірусології та мікології,
Навчально-науковий медичний інститут
Національного технічного університету
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4745-5737>

Нетуберкульозні мікобактерії (НТМ) є другою за поширеністю причиною